

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
 3/4 " 10 "
 1/2 " 5 "

Posamične številke, stanejo 10. xin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: „Ob novem letu“, „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izbaja neodvisno od „SOČE“ vsak teden in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gl. 1.60.

„SOČA“ in „PRIMOREC“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afrič, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krebelj, Kapučiška ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Plösch, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sardagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Kdo bo Wieserjev naslednik?

Kakor se vidi, bo le v kratkem bila ura, v kateri zapusti slavnoznani postajenačelnik na državnem kolodvoru Wieser našo Gorico. Kdo je Wieser, kaj je počel, to vedo naši čitatelji prav natanko; saj smo ga zadostikrat želeli v »Soči«.

Nemški ministri-krajani so zahtevali, da se z otvoritvijo planinske železnice razširi nemška moč proti jugu. Ker je bil takratni železniški minister Derschatta jednakega mnenja, ni bilo pričakovati drugega nego to, da smo dobili z novo železnico po slovenski zemlji dokaj ultranemških uradnikov; posebno se je ozirala merodajna nemška gospoda na Gorico, kjer naj bi svetelo, kakor v Trstu, močno nemško gibanje. Za nemško propagando pa je bil kot nalašč Wieser, katerega je Derschatta kot bivši njegov pravni zastopnik dobro poznal. Ta Wieser je uganjal povsodi veliko nemško politiko ter se malo brigal za službo. Preskočil je celo vrsto sposobnih in starejših uradnikov pa prišel v Gorico. Svojo misijo je vršil izvrstno. Bil je veliki Nemec, kateremu je smrdela slovenščina, ki je preganjal slovenske delavce, ki bi bil s kolodvora spravil najrajši sleherni sled slovenščine in ki se je kaj pridno pehal za širjenje nemstva po Gorici. To je bila njegova glavna naloga, služba postranska reč. Koliko krič je storil Slovincem, koliko domačih ljudi je palmil od zaslužka! Vse to ga seveda ni nič bolelo, njega, Velenemca, ki se je grel ob solncu milosti mogočnega Derschatte in drugih gospodov na Dunaju. Tudi se ni dosti menil za poročila v listih o vsem tem, kar je počel na kolodvoru, ker je mislil, da se mu ne more nikdar nič zgoditi. Mi smo opetovano pisali o Wieserju ter ga slikali takega, kakoršen je v resnici. Trudili smo se na vse načine, da bi pripomogli k temu, da pad. ter izgine iz Gorice. Po natančnih podatkih je prišlo na primerna mesta tudi vse ono, kar je počel Wieserjev ljubljeneec, nemški za-

grizeneec vratar Englisch. Wieser ga je ščitil, namesto da bi bil vstavil njegovo ostudno početje. Englisch je bil kaznovan ter je šel v Trst, zaščitnik pojde pa v kopalnice Gasteinsko.

Kdo pride za njim v Gorico? Nemški železniški uradniki pravijo, da so do lo čene postaje Jesenice, Gorica in Trst za Nemce ter da nate postajene bonikolinenemškega postajenačelnika. Ali res?

Potemtakem bi dobili v Gorico zopet nemškega postajenačelnika, če ne drugega Wieserja pa vendar lahko vstrajnega stavitelja med stavitelji nemškega mostu do Adrije.

Mi pa zahtevamo, da z Wieserjem izgine nemška gonja z državnega kolodvora v Gorici ter da pride na njegovo mesto sposoben, nepristranski uradnik, jezikovno zmožen. Na goriškem državnem kolodvoru je največ posla s Slovenci, zato zahtevamo tam slovenske uradnike ter spoštovanje našega jezika. Sedaj pa so celo vse štampilje nemško-laške.

Naloga naših poslancev na Dunaju je, da se skupno kakor en mož zavzamejo za to, da pride na goriški kolodvor pravičen, nepristranski, sposoben uradnik, ki bo stal proč od nemške propagande ter vpošteval v polni meri, k je in med kom živi.

Izpodbiti se mora ob tej priliki tudi nemška določitev gledč krajev Jesenice, Gorica in Trst. Ta bi bila lepa, da bi nemški politiki kar določili, v katerih krajih proti jugu morajo biti nemški postajenačelniki in da bi se država kar morala ravnati po taki zahtevi. Kaj nobeden domačin bi ne smel biti v taki službi?

Naloga poslancev je, da se z vso energijo nemudoma posvetijo temu vprašanju, kajti za nas goriške Slovence je dalekosečnega pomena, k do gospodari na državnem kolodvoru v Gorici!

»Tebe samo hočem, in moja boš... Svoje meso pa obdrži!«

Od gnusa in groze se je Felicija umaknila nazaj. Takrat je postal Damour strašen in začel obetati, da razbije vse, ter jo obsipati z grozovitimi obtožbami. Zahteval je hčer in naslov, tresel ženo v njenem naslonjaču in upil nad njo, da je deklico prodala; ona pa se v svoji osuplosti nad vsem tem, kar se je godilo z njo, ni branila, temveč je ponavljala počasi, da sicer ne vé Lujizinega naslova, a ga imajo gotovo na policijskem ravnateljstvu. Damour, ki se je izprva vgnezdil na naslonjaču in se zaklel, da ga satan ne spravi odondot, je planil naposled pokonci, udaril še enkrat po komodi, krepkeje nego prej, in zarohnel:

»Strele božja! Torej pojdem. Da, pojdem, ker se mi ljubi tako... Toda nikari misliti, da me ne bo nazaj; vrnem se, kadar bo tvoj mož doma, in takrat gorje tebi, njemu, otročajema in celi prokleti bajti! Le počakaj, videla boš!«

Še ko je odhajal, je bil žugal s pestjo. Pravzaprav mu je odleglo, ko se je izvršilo tako. Berru, ki je ostal za njim, je izpregovoril spravljivo, očaran od zavesti, da je udeležen v tej historiji.

»Ne bojte se, jaz pojdem z njim. Treba je paziti, da se ne zgodi nesreča.«

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Cerovega. — V »Gorici« dne 13. aprila je kratek dopis o veselici »Kat. izobr. društva v Cerovem«, v katerem je rečeno, da se je vršila veselica v vsakem oziru dobro; škoda je bila le-ta, da so nekateri liberalni fantje prišli tja ter hoteli s svojo izomiko, pridobljeno po liberalnih društvih — vse preprečiti s kričanjem in surovim vedenjem.

Sicer bi se nihče ne izpodtaknil ob ta dopis, ker to je že v navadi, da se vsaka kat. veselica vrši z najboljšim vspedom in da liberalnih razgrajčev ne manjka. Da pa bode javnost vedela, koliko je resnice na tem, naj dokaže sledeče: »Kat. izobraževalno društvo« ima svoj sedež — dasi proti društvenim pravilom — v krčmi gosp. Maksa Prinčiča.

Na velikonočni pondeljek — menda malo primeren dan za kat. društvo — je imelo to društvo svojo veselico.

Takoj popoldne si zapazil trumo števerjarskih »Čukov«, kateri so mahali proti veselici nemu prostoru. Najlepše pa je bilo videti samega gosp. nuncu z društvenim trakom na prsih, kateri se je izkazal tudi kot izvrsten redar ter s palico v rokah vse komandiral. Gospod nunc je bil v svoji službi tako goreč, da se je spustil še celo na nekega vojaka ter mu zažugal: »Kaj misliš, da sem jaz tvoja metla? Jutri te bom »anzeigu pri regimentu.«

Med tem so prišli mirnim potom neki fantje z zastavo in se vstavili pred krčmo, da bi v veseli družbi zapeli pri kozarcu sladkega brica nekaj narodnih pesmi. Nato skoči gori omenjeni gosp. z ar k omizju, ter je vihraje s palico zabijal petje in zahteval od njih zastavo. Edino hladnokrvnosti fantov se je zahvaliti, da ni prišlo do nikakih izgrediv. Sedaj pa še nekaj. Kako znajo kat. društva obračati vsako priliko po svoje, pojasnuje sledeče: Pred nedavnim časom je priredila tukajšnja »Slov. Čitalnica« veselico z nedolžno igro »Eno uro doktor«. Gospod nunc je za-

Opogumil se je celo, da jej je prijel roko in jo poljubil. Pustila mu je, ker je bila uničena; da jo je prijel mož za roko, šla bi bila z njim. Navzlic temu je prislutila h korakom možakov, ki sta stopala skozi mesnico. Pomočnik je s težkimi udarci mesarice sekal četrtr kostruna. Slišali so se glasovi, kličeči številke. Takrat se je zbudila v njej narava skrbne trgovke in jo vedla nazaj v kontor, tja med svetla zrcala, vso blede, a jako mirno, kakor da se ni nič zgodilo.

»Koliko je izplačati?« je vprašala.

»Sedem frankov petindvajset.«

In našla je denar.

IV.

Damour je imel naslednjega dne srečo. Kamnosek ga je spravil na stavišče mestne hiše kot paznika. In tako je prišlo, da je sedaj stražil stavbo, ki jo je deset let prej pomagal sežigati. Splošno je bilo delo lahkotno, izmed tistih topih poslov, ki deajo človeka brezčutnega. Po noči je postopal okrog odrov, poslušal razne glasove in včasih zadremal na vrečah z mavcem. Nič več ni govoril o tem, da se vrne v Batignolles. In vendar je nekega dne, ko je prišel Berru in mu plačal kosilo, pri tretjem litru kričal, da je veliki dogodek

branil svojim »Marijinim hčeram« udeležiti se te veselice, češ, da se uprizoni pohujšljiva igra. Pa glej ga hudirja! Na kat. veselici so pa igrali celo tako igro, pri kateri so padali poljubi na vso moč. — Morda je bil to le izraz krščanske ljubezni do svojega bližnjega? Kakor vsakemu znano se še vedno rohani pri vsaki pridigi proti plesom. Toda za naše katoličane menda ne velja ta prepoved, ker se je po dokončane veselici prav katoliško plesalo, ob zvokih nalašč v ta namen kupljenega gramofona. Kdo je več zagrešil in se grše obnašal? Morda liberalni fantje? Za sedaj toliko, ob potrebi kaj več.

Opazovalec.

V gostilni je umrl 70 letni Anton Pičulin v Čepovanu. Zaspal je v gostilni in pustili so ga spati tam. Zjutraj so našli mrtvega. Zadel ga je kap. Pičulin je preveč pil.

Iz bouškega okraja.

Žaga, 14. apr. — Ker je iz naše vasi le redek glas, blagovolite biti, gosp. urednik, tako prijazni in mi podeliti košček prostora v Vašem cenj. listu. Kakor zna, no, vlada pri nas otročja bolezen, šola je že več časa zaprta in sploh vsi otroci so pod strogim zdravniškim nadzorstvom. Dne 6. t. m. je umrla hčerka gospoda Josipa Žagarja. Ker so pa stariši hoteli hčerko slovesno sprejeti v raj veselja, so naprosili tukajšnjega gospoda kurata, da bi šel osebno na Žago po njo, seveda proti plačilu. Zanašaje se na to, da gospod kurat te male zahteve, katera je tudi mastno plačana, reci deset kron za 3 km po državni cesti ne odkloni. Naprosilo se je torej vlijudno gospoda za vstrego želji starišev, ali gospod kurat je zarohnel: kako se dovolite kaj takega vprašati, ali mislite, da sem jaz vaš hlapec. Rogovili! je po farovžu in pokazal dotični osebi duri. Omeniti moram, da nam ni še nobeden duhovnik te male zahteve odvrnil. Tudi na veliko soboto ni bilo našemu gospodu nuncu na Žagi po volji. Kakor vsako leto, tako tudi letos blagoslovil je velikonočna

določen za jutrajšnji dan. A drugi dan se ni gnil s stavišča. Odtistih dob je bila ta reč v redu; ni se razburjal in le v vinenosti je še zahteval svoje pravice nazaj. Kadar je bil tešč, je hodil mračen, zamišljen in nekako osramočen. Slikar se je naposled začel norčevati, češ, da ni mož. On pa je ostajal resen, mrmraje:

»Ubiti ju moram!... Čakam le, da mi pride volja.«

Nekega večera se je napotil in šel do Place Moncey; ko je tam presedel celo uro na klopi, se je vrnil nazaj na svoje stavišče. Čez dan se mu je zdelo, da je videl hčer, ki se je peljala mimo mestne hiše, vgnezdjena v blazinah bogate kočije. Berru se mu je ponujal v poizvedovanje, češ, da gotovo najde v štiriindvajsetih urah Lujizin naslov. Pa ni hotel. Čemu naj bi ga vedel? In vendar mu je bilo srce ob misli, da je tista krasna, tako lepo oblečena dama, ki jo je videl, ko se je peljala z dvema velikima belcema, nemara njegova hči. Njegova žalost je postajala tem večja. Kupil si je nož in ga pokazal tovarišu, češ, da hoče z njim zaklati mesarja. Ta beseda mu je ugajala; neprestano jo je ponavljal s porogljivim nasmehom.

»Zakoljem ga, mesarja... Na vsakega pride vrsta, kaj ne?«

Jacques Damour.

Novela.

Francoski spisal EMIL ZOLA.

(Dolge.)

Felicijin strah se je izprevrgel v nemadno sočutje in zadušene solze so jo premagale in jo obile. Kes in stud pred življenjem sta se ji strnili v neizmerno žalost. Izvil se jej je krik:

»Odpusti mi, Jacques!«

In ko je mogla spet izpregovoriti, je nadaljevala:

»Kar je, to je. A tega nočem, da bi bil nesrečen. Daj, da ti pomorem!«

Damour je srdito odmahnil.

»Pač res,« je živahno vrinil Berru, »hiša je tu dovolj polna vsega, da te ne pusti lačnega od sebe. Recimo, da se braniš denarja a darilo bi vendarle lahko sprejel. In če mu ne daste drugega, nego lonce z mesom, da si zavre nekoliko juhe, kaj ne, gospa?«

»Oh, karkoli bo hotel, gospod Berru.« On pa je spet začel zbijati po komodi, kriče:

»Hvala, tega kruha ne jem!«

In pogledal je ženi v oči....

jedila v hiši gospoda Kovača; sploh se za to ni nikdar nič v denariju plačalo, marveč le v jajcih, hrenu itd., s tem pa ni bil letos zadovoljen, marveč je vse navzoče oštel, da on ne bo hodil na Žago po koronine in smrdljiva jajca. Torej pa se vsi Žagariji gospodu kuratu najsrčnejše zahvaljujemo ter prosimo, da sploh več ne pride naše uboge delavce in trpine-kmete nadlegovat. Dobro gnjati, maslo, klobase, salami, sir, vsi poljski pridelki, volna in smrdljive jajca s hrenom so Vam na Žagi odklenkale.

"Veleizdajniška" razprava v Zagrebu.

(Dalje.)

Razprava se nadaljuje. Zaslíšan je bil Stevo Kalemberger. Pravi, da je bil vedno Srb, kakor njegov oče in ded. Prodajal je tudi srbski koledar »Verdar«, toda radi tega vendar ne more biti izdajalec.

Predsednik: »Ali s tem ste sledili veleizdajniškim tendencam!« Toženec: »Ne, prodajal sem ga, ker ga radi kupujejo in je v ceno.« (Veslost). — Predsednik je čital na to nekaj člankov iz tega koledarja, v katerih se opetovano govori o »neovobojenih« deželah? »Katero so te »neovobojene« dežele?« »Mislim Stara-srbija in Makedonija. Drugače ne bi umel tega govora.« Nadalje je izjavil toženec, da je ona dva tapeta, ki so mu ju zaplenili kakor »veleizdajalska«, kupil že pred 15, oziroma 25 leti. Predsednik: »Ali našli so pri vas tudi 12 čaš s slikami slavnih Srbov.« (Veslost). Toženec: »Res je. Ali pa je to tudi »veleizdaja?« Predsednik je govoril na to o različnih »pojavih«, ki imajo veleizdajniški značaj. Toženec: »Prosim, ne govorite vedno le »se sliši«, »se govori« itd., ampak povejte nam naravnost in jasno: kdo in kaj je govoril!« Predsednik je posvaril toženca. Toženec: »Saj je že komično, če se vse »sliši«, »govori«, »opaža«, ali se ničesar ne vidi!« (Viharna veselost).

Predsednik je čital izpoved obtoževalne priče župnika Vucheticha, ki trdi, da je toženec leta 1903 pred njim rekel, ko ga je priča pozval na neko politično akcijo proti tedanjemu banu Khuen-Hedervaryju: »Ali še vedno ne poznate nas Srbov? Mi hočemo ojačiti srbstvo in potem na razvalinah Hrvatske ustanoviti Veliko Srbijo.« Toženec oporeka energično, da bi bil rekel kaj takega, pa tudi ne kaj sličnega. »Sedaj nočem dati nikakih nadaljnjih pojasnil, dokazem pa priči na njegovem zaslišanju, da je po krivem prisegel, ko je s prisego potrdil to izpovedbo!« Nastiča ne pozna in ne ve ničesar družega o njem, nego da je velik »slepar.« (Veslost).

Zaradi tega ga je obdelaval Berru po cele ure v neki vinarni v Rue de Temple, da mu dokaže, da se ne sme zaklati nikogar. Neumno je, posebno zato, ker treba dati potem svojo lastno glavo. In prijemal ga je za roke, zahtevaje prisego, da si ne naprti tako grdega čina. S trdovratno zlobnostjo je ponavljal Damour: »Ne, ne, na vsakega pride vrsta....« Mesarija zakoljem, pa je.

Dnevi so tekli, a ni ga zaklal. Prišel je dogodek, in zdelo se je, da mora pospešiti katastrofo. Odpustili so ga s stavišča, češ, da je nesposoben: v neki viharni noči je zaspal in si pustil ukrasti lopato. Odtistihob je začel trpeti strahovito lakoto in se vlačiti po ulicah, preveč ponosen še, da bi beračil, in svetlo ogleduje prodajalne jestvin. Revščina pa ga ni izpodbujala, temveč slabila. Njegov hrbet je bil sključen, obličje pa je pričalo o žalostnih mislih. Človek bi bil dejal, da se ne upa več pokazati v Batignolles, odkar nima snažne bluže, da bi jo oblekel.

V Batignollih je živila Felicija v neprestanem strahu. Na večer Damourjevega obiska ni hotela povedati Sagnardu, kaj se je zgodilo. Drugi dan, ko jo je težilo njeno molčanje od prejšnjega večera, se je skesala, a ni imela več moči, da bi izpregovorila. Tako je neprenehoma trepetala, misleča vsak trenutek, da zdajpazdaj

iz nadaljnjega zaslišavanja omenjamo to-le: obtoženec zdravnik dr. Gjuric. Votant Kušt: »Pripoveduje se pa, da ste razdejevali med ljudstvo dinamit in bombe.« Toženec: »Ali, gospod votant, ali ne vidite, da je to prazno govoričenje — »bombastične bombe!« (Viharna veselost) Votant Kušt: »Povejte mi, zakaj vi, kakor inteligenen človek, ne nosite nikake kravate?!« (Veslost). (Toženec je namreč znan knajpovec in znano je, da sovraži vsaki »nepotrební« del obleke): »Bržkone zato — je menil g. votant — ker beseda kravata prihaja od »Kroate«. (Viharna veselost, ki se kar ni hotela poleči, med občinstvom in toženci). Predsednik je svaril in zvonil, ali brezuspešno. — Toženec: »Ker živim priprosto in mrzim vse vse, kar je odvisno. Tudi fraka ne nosim, ne klaka in ne laka. Sedaj me na vse zadnje še obesite, ker ne nosim kravate. Je-li to tudi veleizdaja?!« (Ponovna hrupna veselost). Drž. pravdnik Accurti: »To nikakor ni tako smešno. Že kakor dijak se je toženec branil nositi kravato, ker beseda »kravata« prihaja od »Kroate«. (Ponoven smeh). Na nadaljevanju razprave je prišlo med tožencem in branitelji na eni in državnim pravdnikom na drugi strani do hrupnih prizorov.

Po zaključku razprave se je češki kriminalist dr. Bouček približal tožencu Gjuricu in mu je prisrčno stisnil roko. Opazivši to, je vskliknil drž. pravdnik Accurti na glas: »Ta mi ne sme priti jutri v sodno dvorano.« Dr. Bouček je ostal pvsem miren in je rekel le do svoje okolice: »Saj moram tako in tako zopet v Prago. Videl sem pa tu že dovolj.«

Pri razpravi je bil navzoč tudi državni poslanec prof. Masaryk. Predsednik mu ni dovolil govoriti z »veleizdajalci«.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Narodna zavednost in požrtvovalnost ameriških Slovencev. — Uprava ameriškega dnevnika »Glas Naroda« v Njujorku (lastnik Fran Sakser) je poslala »družbi sv. Cirila in Metoda« sledeči dopis: »V privitku Vam pošiljamo ček ljubljanske kreditne banke za 100 K, kateri znesek smo nabrali od naših zavednih in rodoljubnih rojakov. — Zelo bi nas veselilo, če bi Vam mogli nakloniti sedaj za pihu malo vetjo svoto; a sprejmite to za dobro s zagotovilo, da bode skušal naš list i še naprej podpirati Vašo velepomembno družbo, kateri želimo mnogo vspeha in napredka.« — Vsakega čutečega človeka mora globoko ganiti prav materinska skrb naših prekmorskih rojakov, ki ne pozabijo ne v žalostni, ne v

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

stopi njen prvi mož pred njo, in slikajoča si v domišljiji strašne prizore. Najhujše je bilo to, da je morala prodajalniško osobje nekaj sumiti, zakaj pomočniki so se posmehovali, in gospa Vernier se je vedla zelo vznemirljivo, kadar je ob svojih rednih prihodih pobirala drobšč. Nekega večera se je naposled vrgla Felicija Sagnardu okrog vratu, razjokala se in mu povedala vse. Ponovila je, kar je bila rekla Damourju: krivda ni bila njena, saj ni v navadi, da bi se ljudje vračali, kadar so mrtvi. Sagnard, ki je bil za svojo šestdesetorico let še zelo mladosten in vrhu tega vrl človek, jo je potolažil. Moj bog, kajpada je bilo nerodno, a naposled se gotovo pobotajo. Saj se vse popravi na svetu. On, kot možakar s polno blagajnico in udobnim mestom v življenju, je čutil pred vsem radovednost. Videl bo torej tega čudnega človeka, ki je vstal od smrti, in govoril bo z njim. Vsa stvar ga je zanimala, zanimala tako zelo, da je teden dni kasneje, ko Damourja še vedno ni bilo, rekel svoji ženi:

»Kaj zlomka je neki? Ali naju hoče pustiti? Ko bi vedela vsaj njegov naslov, sam bi ga šel poiskat.«

Ko ga je nato začela rotiti, naj bo miren, je dodal:

»Ne, duša moja, to je zato, da se ti pomiriš.... Saj vidim, kako te teži. Treba

veseli priliki trpečih bratov in sester v svoji stari domovini. Naj bi bili ameriški Slovenci zgled vsem zaspanim rojakem doma. Ameriške naše kolonije prekašajo v ljubavi in požrtvovalnosti za staro domovino celo velike narode. Družba sv. Cirila in Metoda izreka ljubčim bratom in sestram, kakor tudi upravi lista »Glas Naroda« svojo najiskrenejšo zahvalo. Narod, v katerem živi tako ganljiva vzajemna ljubav, mora doživeti — vstajenja dan! —

Računski listki so v letu 1908. rešili smo se reči 200 slovenskih otrok!! Sredstvo tako malenkostno na videz — uspehi pa veliki! Prosim, naj se ta vir naši družbi vse povsod uvažuje!

Domače vesti.

Slovensko deželno gledališče iz Ljubljane. — Danes zvečer se igra velika klasična tragedija Fr. Grillparzerja »Pababica«, ki je na repertoirju dunaj. dvornega gledališča ter je vseskoz sila zanimiva.

Jutri, v nedeljo zvečer se uprizori izvrstna francoska burka »Sladkosti rodbinskega življenja«, ki je obenem satira na prijetnosti zakoncev. Kdor se rad smeje, bode našel pri tej burki izredno mnogo zabave. V njej imata glavni ulogi g. Nučič in komik g. Bohuslav. Žrtev presrečnih zakoncev pa je g. Povhe, ki se končno iz obupa oženi s svojo ljubico.

V torek zvečer se uprizori krasna moderna francoska drama »Simone«, po Champolvem romanu spisal Catulle de Nion. Veliko naslovno ulogo Simone igra gč. Anica Winterova, ki je s to ulogo dosegla v Ljubljani največji uspeh. Lehomiselni pariški grof d'Auron (g. Danilo) je finančno bankeroten in grozi mu zaradi dolgov večletna ječa. Odvetnik Osmin pošlje njegovo hčer k teti lady Eleanor na grajščino na Angleško prosit pomoči. Tetin sin Richard se zalubi v Simone, in lady je pripravljena grofu pomagati, ako se Simone poroči z Richardom. Simone privoli, a v poročni noči žaljivo zavrne soproga, ki obupan zbeži v Bruselj. Teta lady iz žalosti umre. Spletkarški bratranec Richardov, sir Thomas Erlington, ki je hotel polastiti se Richardovega bogastva ter je izkušal Richarda ustreliti, se dela prijatelja Richardovega, da bi pridobil zase Simone. Zato sugerira Richardu in Simoni, naj se dasta sodnijsko ločiti. Odvetnik Osmin pa razkrije vso Thomasovo intrigo, in zakonca Richard in Simone zvesta pred sodiščem, da sta žrtvi spletk, a da se ljubita. Njen zakon je posledaj tem srečnejši. Poleg gč. Winterove imajo v tej pretresljivi drami velike uloge g. Nučič (Richard), g. Bukšekova (lady), g. Iličič (Thomas), g. Povhe (Osmin), g. Bohuslav (župnik) in g. Danilo (grof). Na to predstavo je napraviti stvari konec.

Felicija je v resnici hujšala spričo pretečega zla, ki je s čimdalje večjim strahom čakala nani. Nekega dne pa, ko se je mesar hudoval nad pomagачeni, ki je bil pozabil dati telečjo glavo v svežo vodo, je prihitela vsa bleda k njemu in zjecljala:

»Je že tu!«

»Ah, izvrstno!« je dejal Sagnard in se takoj pomiril. »Pelji ga v obednico.«

In brez naglice se je obrnil k pomočniku:

»Dobro jo izperite z vodo, ker je strupena.«

Napotil se je v obednico, kjer našel Damourja in Berruja. Berru je bil srečal Damourja v Rue de Clichy; v zadnjem času ga ni več tolikrat obiskoval, ker ga je mrzilo njegovo siromaštvo. Ko pa je tovariš povedal, da gre v Rue des Moines, ga je začel srdito oštevati, češ, da briga zadeva tudi njega. Jel mu je iznova pridigovati in kričati, da mu že dá hoditi tja in počenjati budalosti; zastopil mu je trotoar in ga hotel prisiliti, da mu izroči svoj nož. Trmoglavega lica je Damour zmigaval z ramami; ime je svojo misel, a ni je povedal. Na vse njegove ogovore se je odzival:

(Pride še.)

vo, čije dejanje je vseskozi idealno in plemenito, opozarjamo zlasti slovenske dame in gospodične ter sploh goriško žensko mladino. Zanimala pa bode zelo tudi vsakega inteligentega Slovence, ki ljubi resno umetnost ter napeto dramsko dejanje. Med vsemi dramami je imela letos »Simona« v Ljubljani najpopolnejši uspeh ter so pisali vsi listi jako laskavo o njej.

V četrtek se uprizori znamenita angleška burka »Charleyeva teta« iz angleškega velikošolskega življenja. V njej ima glavno ulogo komik g. Fran Bohuslav.

Ker je ravnateljstvo slov. dežel. gledališča v Ljubljani angeževalo specijelno za Gorico vseh 14 členov in jim plačuje gaze za ves april, je narodna dolžnost goriških rodoljubov, da z najobilnejšim posetom poplačajo požrtvovalnost ljub. dežel. gledališča.

Opozarjamo, da se vrši vsa dramska stagione oficijelno pod vodstvom gledališča v Ljubljani angaževalo specijelno nad to stagiono je prevzela »Narodna prosveta« v Gorici. Vse informacije glede predstav daje »Narodna Prosveta« in režiser g. Hinko Nučič (hotel Jelen).

Ravnateljstvo slov. dežel. gledališča v Ljubljani je na posebno prošnjo od strani predsedništva »Narodne delavske organizacije v Gorici« dovolilo njenim članom izredno znižane cene za vseh deset predstav in sicer: za sedeže v parterju od VI-VIII vrste po 1 K in stojišča po 40 v.

Opozarjamo na to vse člane N. D. O. s pozivom, da naj se v obilnem številu poslužijo te ugodnosti. Člani se morajo izkazati z društveno legitimacijo. Torej — pozor!

Smrtna kosa. — V Nabrežini je umrl po dolgi bolezni stud. teh. Rajko Caharija v 28. letu svoje starosti. Ugledni rodbini naše sožalje.

V Lokvi na Krasu je zetisnila oči vrla slovenska žena Josipina Maha, soproga bivšega dež. poslanca A. Muhe. Pokojnica je bila vzgladna mati, soproga in gospodinja. Preostanim naše sožalje!

Darovi za »Dijško kuhinjo«. — Jos. Vidmar je daroval v veseli družbi v osmici pod sv. Katarino 1 K. — Fr. Lavrič, žel. revident, je prispeval za april 1 K. — Na račun mesečnine je prišlo 35 K. — Tarokisti in preferansisti pri Vrhovcu pri analu za vsak narejeni pagat ultimo in vsako preferanso 10 v, nabrali v nabiralnik znesek 10, doslej skupaj 23 K.

Somišljeniki na Cerkljanskem, udeležite se v obilnem številu shoda za ustanovitev političnega društva za cerkljanski okraj. Naprednjaki, organizujemo se!

Mladeniški shod ima biti jutri v Št. Andrežu. Prirediti ga hočejo klerikalni novostrojari, katerim pravi Gregorčič »politiški otročaji«. Kdo bo hotel poslušati te »otročaje«? Vsak pameten štanderški fant se izogne tega »mladeniškega shoda« — naj bo dolgočasni Pavlin sam!

Da je premalo novomašnikov na Goriškem, toži »Domoljub«. Kriva je temu seveda »agitacija svobodomislecev«; čudno, da niso rekli v »Domoljubu«, da je kriv A. Gabršček! — Kaj pa oni niso nič krivi, ki pripravljajo »katoliške« visokošolce? Število katoliških visokošolcev z Goriškega bi radi jako pomnožili; zato pošljejo na visoke šole vsakega, kdor le hoče biti katoliški visokošolski student. Ti fantje bi šli najbrže drugače v semenišče — tako pa jih pošiljajo na Dunaj. Torej ne agitacija svobodomislecev, ampak namen: imeti kolikor mogoče akademiskega naraščaja v klerikalnih vrstah, zmanjšuje število novomašnikov.

Ne »Scéne« — ampak »Goričine« laži. — Gregorčičeva »Gorica« kar ne more nehati pisati o nekdanjih Sloginih šolah in o Šolskem Domu. Seveda ne, ker ima vedno namen: izkoriščati Š. D. v klerikalne svrhe. To pa dela tudi z neizmernim hvalisanjem dr. Gregorčiča: kar se je storilo za šolstvo, je storil vse le dr. Gregorčič. Tak je pač mož vedno bil, je in bo, da si rad prišiva na svoj plašč glavno delo drugih, potem pa se pokaže ljudstvu: glejte me, kako velik dobrotnik sem goriškim Slovincem! — Kar se tiče Sloginih zavodov, je resnica ta, da je dr. Jonkli od nov. 1890. vzdrževal dvorazredno dekliško ljudsko šolo in en otroški vrtec. On je dal mnogo na to, ali tudi ako bi hotel, bi ne bil izkoriščati šole v svoje politične namene tako, kakor dela to

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Društvo slovenskih trg. potnikov se je v nedeljo ustanovilo. Predsednik je g. A. Vidic.

Na železnici Gorica-Ajdovščina se je peljalo meseca febr. t. l. 6200 oseb in 3800 ton blaga. Inkaso 17.100 K.

Na železnici Trzin-Črvinjan se je peljalo v istem mesecu 9400 oseb, blaga pa 10.800 ton. Inkaso 30.400 K.

Avtomobilna črta Pulj-Opatja se spopolni v kratkem, na kar začne redna vožnja. Treba je na nekaterih mestih razširiti pot.

Dogodki na Turškem.

V Turčiji si stojita nasproti dve močni stranki, ki se borita za nadvlado v turški državi. Liberalna unija zastopa idejo panislamizma ter zahteva, naj bi samo pravoverni mohamedanci bili polnopravni državljani, ter naj bi se vsi združili pod žezlom padisaha. Mladoturki pa zastopajo idejo, da treba združiti člane vseh narodnosti in verstev v organično in ravnoopravno državno celoto. Mohamedanci očitajo Mladoturkom, da z mirno odobrili odrganje 600.000 Mohamedaov iz Bosne in Hercegovine od Turčije, ter da se je to pravovernim podanikom padisahova izročilo v podaništvo krščanskemu vladarju. S takimi in podobnimi sredstvi operirajo mohamedanski klerikalci ter so dosegli, kakor kaže, precejšen uspeh. Mladoturki beže in bodo morali napeti vse moti, da rešijo ustavnost, katero so si bili priborili, kajti proti ustavnosti je ves ta boj mohamedanske unije naperjen.

Nje glasilo „Volkan“ je priobčilo odprto pismo sultanu, katerega poziva, naj zapre parlament in prekliče ustavo in naj one, ki bi mu od tega odsvetovali, da zaprejo in obsodijo kot izdajalce. Imenuje naj novo vladu, v kateri ne sme biti ne zastopnikov Mladoturkov ne mohamedanske unije, ki naj bodo marveč nepristransko.

Mladoturki se nočejo udati v svojo usodo, marveč poskusiti hočejo, kako bi zlo-mili reakcijo. Pripravlja se meščanska vojna.

Iz Soluna poročajo, da so tam za to, da se ohrani ustava. Mladoturške čete marsi-rajajo baje iz Soluna proti Carigradu — V Adani je bilo grozno klanje Armencev. Čete ne morejo ustaviti klanja. Vojaki plenijo. Do klanja je prišlo, ker so Mohamedanci ubili nekega Armenca. Armenci so nato ubili Mo-hamedanca, na kar je prišlo splošno klanje.

V Carigradu je kapitan na vojni ladiji Assar i Tewfik ukazal en top naperiti proti lidizu, drugega proti porti. Mornarji so se uprli, zvezali častnika ter ga gaali pred li-diz. Sultan je ukazal oddati ga stražniku, ali vojaki so ga privezali k drevesu, zabodli in potem obesili na drevo. Vse to pred očmi sultana.

Na Turškem se bojuje napredek proti nazadnjaštvu. Šerijatski zakon je zastarela zbirka postav, ki ne tiče več v nove čase. Ali služil je dobro pijavkam ljudstva; zato se ogrevajo za šerijatski zakon razni nič-vredni živili v družbi s turško duhovščino. — Mladoturki so pripravljeni na najhujše boje, istotako reakcionarci, zato utegnejo pri-ti nad Turško še budi dnevi.

Razne vesti.

Iz „Omladine“. — Vedno na istem mestu. L. 1856. so se jenjala slovenska predavanja na vseučilišču v Gradcu. V pol stoletju nismo napravili nič stopaje kvisku. Dr. Korošec je na dijaškem shodu na Dunaju dne 3. decembra 1908 v imenu „Narodne Zveze“ obljubil, da morajo spraviti sloven-sko vseučiliško zadevo vsaj korak naprej, češ da se ne bodo vstrašili niti najhujše ob-strukcije; tudi da mora obstajati med rešit-vijo italijanskega in slovenskega vseučiliškega vprašanja strog junktim. „Lahko ste zado-oljni vi in ves narod“, tako ne je vlekli.

Konstatiramo, da ni ne duha g. sluha o kakšni opoziciji ne o kakšnem junktimu. Kdaj pridemo na ta način do izpolnitve naših za-htev? In pri takih razmerah naj človek močti in ne kritizira?!

Slovensko vseučilišče v par-lamentu. Državna poslanca Ivan Hribar in dr. Ivan Šušteršič s tovariši sta vložila v državnem zboru — vsak zase — predloga glede našega vseučiliškega vprašanja. Ne vemo, kako naj si razlagamo dejstvo, da sta bila vložena dva predloga od strani slov. pos-lancev, dotim se toliko govori in piše o složenem postopanju slovenskih strank v skup-nih zadevah. Po našem mnenju bi zadostoval en predlog, podpisan od vseh slovenskih in nekaterih slovanskih poslancev, toda ta edini predlog naj bi temeljil na resni volji in na energični vztrajnosti. Oba predloga naše dr-žavnozbornske delegacije pozdravljamo — s skepsos.

Profesor Masaryk je v mesecu marcu govoril o zelo važnem tematu: Dijak in politika. Morem reči, da zagovarja isto stališče kot mi! Ali se ima dijak vdeleževati politike? Da! Kako in v kaki meri? Teore-tično: Izobraževati se in pripravljati. Študi-rati politične smeri in stranke. Predpokladati seveda mora že gotovo stopnjo izobrazbe. Dijak pa naj se odloči za temelje politične stranke po dovoljsem pripravljanju ne samo psihološko ampak logično.

Zgodovinski motivi in tradicije naj ne bodo merodajne. Treba je, da se oprostijo di-jak političnega indiferentizma! Kako stališče naj zavzame dijak napram stranki? To je težko odločiti! Izobražen študent se lahko odloči. Toda bodi temu kakorkoli: ne bil bi zato, da bi študent aktivno vstopal v stranko — hospitant bi bil lahko. In to zato, da bi mu pozneje ne bilo treba prestopati! Nevar-nost je namreč — da se takšen človek po-tem tudi v mišljenju menja — in pred tem se treba varovati. — Potem je objasniti, kaj spada vse pod pojem: politika, ki mu je znanost in umetnost — pa ne politiziranje.

Zakon proti napitnici. — Amerikanska dr-žava Washington je prva, katera je sprejela v svoj kazenski zakon tudi postavu proti na-pitnici, naj si jo že kdo da ali sprejme. Kdo daja, ali pa kdor sprejema napitnico, bo strogo kaznovan. Ta postava stopi te dni v veljavo.

Zastrupljanje potom klobas. — V Monako vem se je zastrupilo 16 oseb po zauživanju klobas. Tri osebe so že umrle, vse druge so v veliki nevarnosti. Vzrok nesnažno meso.

V Milanu je znorel na postaji nemški študent-pravnik Ribard Hoffmann. Pretepal je osebo, dokler ga niso vklenili v prisilni jopič.

„Izdelovalec“ dijamantov zaprt. — V torek zjutraj so zaprli v Parizu sleparja Lemoine. Ta je bil učen kemik, izdal se je, da pozna tajnost izdelovati dijamante, stopil je z naj-bolj znano osebo glede dijamantske kupčije v Londonu, z Julijem Wernerjem, v dotiko, napravil pred njim in drugimi osebami trikrat zaporedoma po 20–30 dijamantov, kar je Weraerja napotilo, da mu je dajal denar za sezidanje velike tovarne dijamantov, katero svoto je pa Lemoine prav udobno zapravil. Bilo je 1,671,000 frankov. Lansko leto so ga že zasledili, toda celo sodnijo je ta sle-par premotil, češ, da hoče dokazati, da zna v resnici kemičnim potom izdelovati dijamante. Tekom tega dokazovanja se mu je pa posrečilo pobegniti in komaj sedaj so ga vlovili. —

6 milijonov mark je zaslužil v treh dneh Mr. Pattan, kralj pšeničnega trga. Kakor po-ročajo iz Čikaga, je nakupil pšenico po do-larju in 1.4 dol.; prodajal pa jo je, ko je poskočila cena na 2.22 dol.

Škandalozna Hajdna lobanja. — Znano je, ga se proučujejo glave znamenitih mož in zato prehajajo lobanje iz roke v roko. Ko je hotel knez Esterhazy prepeljati Hajdno

okostje z Dunaja na Ogrsko, se je ukazalo da glave ni nič pri okostju. Izvedeli so, da sta je vzela neki Peter in Rozenbaum na Dunaju. Peter je povedal, da jo je dal Ro-zenbaumu, zato je policija zahtevala od njega glavo. Ta je poslal najprej glavo nekega mla-denita, pozneje pa, ker je profesor anatomije takoj spoznal goljufijo, glavo neznanega starca. Policija je preiskala stanovanje Rozenbaumovo, toda ni našla ničesar, ker je bila glava skrita v slavnici, na kateri je ležala Rozenbaumova žena. Hajdnovo okostje so s starčovo glavo slovesno pokopali na Ogrskem. Hajdnova glava pa je po Rozenbaumovi smrti prešla v poset glasbenega društva na Dunaju.

Perotna razprava proti Sičinskemu, ki je umo-ril lani galiskoga namestnika Potockega, je pričela 15. t. m. v Lvovu. Sičinski pravi, da je umoril namestnika pri polni zavesti, da svojega čina ne obžaluje, vsega pa je krivo gospodstvo poljskega plemstva, da so Malo-rusi izgubili upanje do ustave in parlamenta.

Književnost.

V naravi. Izbrani naravoslovni spisi Frana Erjavca. Za mladino izbral dr. Grigori Sa-jovic. Narodna založba. Kdo ne pozna Er-javca in njegovih naravoslovnih spisov? Ti so prava krasota. Tako ne zna pisati nihče drugi. Ni dvoma, da mladina seže rada po tej zbirki. V vsaki knjižnici morajo biti ti spisi. —

Igračo. Črtice in podlistki. Fran Mil-činski. Založil L. Schwentner. Milčinski je prijeten pripovedovalec, zato to knjigo pri-poročamo. Cena broš K 2.—, eleg. vez. K 3; po pošti 20 v več.

W. A. Schmidt. Die Gegenreformation in Görz-Gradisca.

(Odtis iz »Jahrbuch der Gesellschaft für die Geschichte des Protest. in Öster-reich XXIX.« str. 86–133. Dunaj 1908. Cen 2 K.—.)

Zgodovina naše reformacije in tudi protireformacije je še vedno precej nejas-na. Imamo sicer posamezne spise o tem ali onem možu, a v celoti se dosedaj ni na-pisalo še nič. Čudno je, da so ravno tujci v tej stvari naredili dokaj dosti. Pokojni Elze je bil nekak začetnik. On je postavil skoro bi rekel temelj poznejšim raziska-vanjem. Njegove študije, četudi pomani-kjive, so vendar še danes vsakemu lite-rarnemu zgodovinarju neobhodno potreb-ne. Pastor Schmidt v Gorici se tudi dosti bavi z reformacijo na Goriškem. Sicer ne dosega Elzeja, a kar je spravljal iz raznih arhivov na dan, je upoštevanja vredno. Posebno pa še zato, ker je med slovenski-mi strokovnjaki-zgodovinarji in slovstve-niki — na eni strani dosti takih, ki bi se lahko lotili dela, a nekateri so prekomod-ni. In tako nam orjejo ledino tujci, ker je sami nočemo. Vem, da je pastor Schmidt dosti prehodil po Vipavskem in Goriš-keim in iskal raznih dokumentov — poleg tega mož niti slovensko ne zna. Zakaj bi tega ne storili domačini? Marsikdo bi na drugi strani morda rad, a zopet sredstev ni — in tu je znana rak-rana naših ma-gnatov, ki majo denar za vse drugo, le za domače slovstvo, domačo umetnost in zgodovino ne. Zakaj bi se mladih znanst-venikov ne podprlo, zakaj bi se jim ne iz-poslovalo podpor itd. Hic Rhodus —!

Pa da govorim o Schmidtovi knjigi. Reformacija se je na Goriškem začela že zelo zgodaj. Že l. 1526. je bil poslan neki Schwabe v Oglej kot pridigar tamkajš-njih luteranov. Pozneje l. 1563 — je bil celo sam Trubar v Gorici, pridigal je tudi v Rubijah in v sv. Križu na Vipavskem. Vipavska dolina je sploh bila precej bo-gata protestantov, tudi znani pisatelj Krelj je bil iz Vipave. Protestante imamo v

tem času tudi po Tolminskem in v Soški dolini, kamor se je zanesla nova vera s Koroškega.

Protireformacija je začela pri nas skrajno zgodaj. Že leta 1556. ima neki Andrej Tarsia pravdo radi skrivanja kri-voverskih knjig. — Nadvojvoda Karl I. je bil ves pod vplivom svoje žene Marije in je začel preganjati goriške protestante. Že l. 1578/9. Nastopil je tudi papež, oglejski patrijarh in celo španski kralj in drugi tuji knezi: vsi so zahtevali od Karla progon protestantov. Andrej pl. Attems je bil ta-krat duševni voditelj goriških novover-cev; prosil je, naj se ga pusti v domovini, a prošnja ni izdala nič. Še hujši je bilo postopanje nadvojvode in njegovih pri-stašev. Šest plemenitašev se pa le ni ho-telo vkloniti: Attems, Formentini, Orzan, Dornberg, Cumar in Vigaun. (str. 101.) Na opetovane prošnje niso dosegli nič in izgnani so bili še pred novim letom 1580.

Leta 1583. je potoval škof Bizancij po naših krajih in opozoril Karla na še ostale, bolj skrivne, protestante. Grof Lanthieri — takrat sodni gospod — je poklical k sebi 26 oseb z Vipavskega. 3 so se spre-obrnili, 23 jih je pa rajši zapustilo domo-vino kot bi se odpovedali evangelju.

Sedaj so začele razne vizitacije in komisije, katere so polagoma iztrebile novo vero. A vidi se, da so se je nekateri držali skrajno trdno. Še l. 1594. je bil za-kopan v Rihemberku neki Fabris zunaj posvečene zemlje kot krivoverec in leta 1596 celo neka Pečenkovića (žena Pe-čenkova), ki ni hotela pustiti protestan-tizma. Pritisk od strani katoliške cerkve pa je bil vedno hujši in hujši in l. 1615. so prišli v deželo jezuiti, ki so iztrebili zadnje ostanke Lutrove vere. Tako pri-bližno poroča Schmidt.

Omeniti mi je še nekaj stvari, s ka-terimi se ne morem strinjati. N. pr. pisava imen Trubar, Crell, Černizza itd. Pravilno pišemo danes Trubar, Krell, Črnič itd. Ob koncu svoje raprave nam podaje g. Schmidt 17 prepisov po arhivalnih izvir-nikih. Res da jih imamo sedaj tu v rokah kot prepise, a znanstvenika zanima tudi, kje so ti dokumenti, kedo jih ima, so li pristopni ali ne? A g. pisatelj nam ni nikjer povedal, kje so dotični originali, kar bi bilo za nas velike važnosti. Ravno tako moram omeniti še nekov stavek iz razprave. Pisec pravi, da so prišli jezuiti v deželo ter pristavljajo: »Die Jesuiten waren in unserem Ländchen die Toten-gräber der deutschen Reichs- und Einheitssprache« t. j. jezuiti so zatrli v na-ši deželi nemški državni in enotni je-zik. Meni se zdi, da to ne spada k verske-mu pokretu, aiti po tem zaključku bi bi-la reformacija ie p o n e m č e v a n j e in tega menda sam g. Schmidt kot Nemec ne bo trdil, kajti bistveno res ni bilo tako, četudi smo novo vero dobili iz Nemčije.

Toliko o tej študiji. Želeti bi bilo, da bi se oglasilo vedno več delavcev, kajti drugače ne pridemo čez prve začetke — do sedaj imamo glede goriške reformacije res le same začetke.*) G. Schmidtu pa smo lahko hvaležni, da je tudi on pripo-mogel nekoliko k stavbi, katero naj bi prav za prav zidali mi sami.

*) Prof. Ipavec v »Zborniku« I. Schmidt Soča 1901/2. in nekatero druge malenkosti.

Rogaški vzbuja tak in
„tempel vrelec“ lahko prebavo ter
ureja presnovo.

Zaloga pri Ant. Jeretiču in št.
Seppenhofnerju v Gorici.

Manufakturna trgovina

A. BISAIL • Gorica, v hiši „Monta“
Gospodskā ulica št. 2

priporoča svoje novo dostopno blago
za pomladansko in letno dobo.

VELIKA ZALOGA
možkega in ženskega blaga.
Po konkurenčnih cenah.

še dandanašnji dr. Gregorčič. Po slovečem običnem zboru Sloge, ko je padlo politično vodstvo ter prišel do vodstva Gregorčič, je postal on načelnik Sloge, torej tudi šol. Da je prišel do tega, ima on najmanj zaslug, kajti vse delo je izvršil nekdo drugi. Greg. ni imel nobenega poguma, razširiti šolo, da si se je kazala posebna potreba, odpreti šolo za dečke. Tu je bil zopet nekdo drugi, ki je hodil od hiše do hiše ter na podpisano polo nabiral obveze za mesečne prispevke. Ta nekdo drugi je ubral tudi ves drugačen ton za nabiranje darov. Garancijo, da se pojde lahko naprej, je prinesel ta nekdo drugi dr. Greg. takorekoč na krožniku. Nato se je šele zganil „ljubljenec naroda“ ter odobril razširjenje šole. Tako je bilo od koraka do koraka, vse pa pod praporom Gregorčičevim; drugi delo, on čast. Primerne sodelovanja mu seveda ne odrekanjo, toda nimbus, ki si ga nadevuje, to je pravi skandal.

Znan je tudi boj za slovensko mestno šolo, katerega pa je zapackal prav dr. Greg. Vse podpisovanje, večkratno, starišev z izkazom otrok, dvakratna legalizacija vseh podpisov pred notarjem, vse to delo neizrečne težkoče je izvršil zopet nekdo drugi. Dr. Greg. je dobil vse izvršeno na krožniku — potem pa je vodil on vso to reč tako lepo, da jo je zapackal.

„Gorica“ pravi, da je prinesla „Soča“ drugo laž, ki se glasi: „Muogo, če ne največ zaslug za Slogine šole ima A. Gabršček“. — Tega ni pisala „Soča“ sama, ampak to je pisal dr. Tuma v „Soči“ v članku o Š. D. s svojim podpisom. Gregorčičeva „Gorica“ pa podtika te besede „Soči“ in po podteknjenju izvaja trditve svoje vrste. Ali o tem se ne bomo pričeli z „Gorico“, koliko je pomagalo „Sočino“ pero, ko je vse predobro znano, pribijemo le stari skandal, da se „Gorica“ povsodi poslužuje v polemiki nepoštenih sredstev.

»Što čutiš, Srbije tužni?« in avstrijski častniki. — Na Velikonočni ponedeljek se je vršila v Kobaridu veselica, na katere vsporedu je bila tudi lepa srbska pesem »Što čutiš, Srbije tužni.« Ta krasna junaška pesem, ki mogočno vpliva na poslušalca, se poje pri marsikateri veselici po Slovenskem. Ko je zadonela z odra v Kobaridu, je bilo občinstvo navdušeno ter je ploskalo in pesem so morali pevci še enkrat peti. Pri veselici je bilo navzočih tudi več častnikov planinskega polka, ki so se na demonstrativno odstranili, ko so slišali to pesem in glasen aplavz! Čemu so to storili? Tak aplavz bi bil sledil pesmi tudi v slučaju, ako bi ne bil navzoč nijeden častnik in pesem bi se bila morala ponoviti. Ali so morda mislili, da je taka pesem protiaustrijska, morda celo veleizdajalska? Vspored vsake veselice se predloži politični oblasti v pregled. Ta seveda ni mogla imeti čisto nič proti lepi srbski pesmi, ki se spominja Kosovega polja in turškega dušmana, kakor nima politična oblast nikjer nič proti njej. Častniki pa so imeli najbrže vspored pred seboj. Poje se med Slovenci že leta in leta. Pesem se glasi:

Što čutiš Srbije tužni?
Protrljaj oči!
Slava te zove na crno groblje
na ono tužno Kosovo polje.
Što čutiš Srbije tužni?
Ta da li živiš, ta da li čuješ
tu crnu kletvu, taj uzdah težki,
da li još pamtiš, da li još znaš
za onaj bojak, bojak vi težki?
Griehnice težki, trgnj se, tresni
lancem o zemlju, nek mine mrak;
nek dušman vidi, nek dušman čuje:
Da Srb još živi, da je junak.

Pripominjamo, da so peli to pesem svoj čas, pred kakimi 40 leti, o neki priliki tudi v goriškem gledališču, in med pevci so bili tudi Lahi. To povemo še »Gazzettinu« na uho, ki se je prav brez potrebe zagnal v naše vrle Kobaridce ter jim očita veliko neumnost. Neumnost naj išče »Gazzettino« med Lahi, tam je je dosti doma. Potem poroča ta list, da je vojaštvo v Kobaridu naznanilo slučaj takoj vojaškemu poveljništvu, katero je prepovedalo častnikom in vojaštvu obisk javnih lokalov v Kobaridu. Nič hudega. Kobaridci so lahko živeli dolgo časa brez vojakov, živeli bi tudi sedaj v miru, ako bi jih ne bilo med njimi; te kaže prav ta slučaj, ko se je od strani častnikov čisto po nepotrebi napravilo nesoglasje med vojaštvom in kobaridskim prebivalstvom.

Če smatrajo morda celo to pesem za

demonstracijo proti častnikom, potem jim moramo glasno in jasno povedati, da se jako varajo. Naše gorsko prebivalstvo je patrijotično; to je pokazalo dostikrat, da tega pravzaprav ni treba še posebej povdarjati; o tem so se lahko prepričali tudi že častniki, saj že dosti časa hodijo med naše gorjane. Torej čemu radi nedolžne pesmi delati toliko hrupa?

Takrat pa ni bilo od strani vojaštva hrupa, ko je v avgustu 1907. stotnik Schreyer zmerjal Slovence z »Windische Bagage«. Kobaridci so bili kruto žaljeni pa so sčasoma pozabili, ker nčejno nesoglasja med prebivalstvom in vojaštvom. Častniki naj bi vendar imeli malo obzira na domače prebivalstvo ter bi ne napravljali afer iz takih slučajev kakor opisani..... Pa morda najdejo celo »veleizdajalce« v Kobaridu! Kdo ve, da ne?

Dr. Breclj je govoril te dni v Ljubljani v socialnem kurzu krščanske soc. zveze proti krčmam ter rekel, da vse »katoliške« prireditve in shodi bi se ne smeli vršiti v krčmi. Tako govori v Ljubljani, na Goriškem pa nima nič proti temu, da so take prireditve v krčmi in shode ima on sam tudi v krčmi. Klerikalci so vedno taki: edno govorijo, drugo pa delajo.

Kako delajo klerikalci za območje Slovence? — V celjskem »Narodnem dnevniku« čitamo pod zaglavjem »Klerikalno reševanje Št. Ilja« to-le: Nedavno je bilo čitati po listih o neki klerikalni slavnosti v Št. Ilju, ki je imela seveda namen »reševanja«. Kako malo resno jemljejo klerikalci take stvari, kaže potek slavnosti. Iz Gradca so se pripeljali klerikalni »Zarjani«. Te se je v Št. Ilju nakrmilo in napojilo, nato pa so se med seboj sprli in pobožni »akademiki« so se celo kontrahirali! Zlasti se je odlikoval neki Rakun. Po pobožnih licih se se sprehajale zausnice, frčale so semintje prav krščanske psovke itd. Kar se je še drugega godilo, pokrijemo s plaščem krščanskega usmiljenja. Če so že take stvari po trdo slovenskih krajih demoralizirajoče in skandalozne, velja to tem bolj za Št. Ilj! Taki dogodki so živ dokaz in spričevalo klerikalnega »obmejnega« dela. Denar, ki se lahko vernim ljudem izmamlja iz žepov, gre za klerikalne umazane časopise, ob mejah se pa popiva in pretepa na duhovniških veselicah. Sramota!

O kmečkem zavarovanju bodo pridigali jutri klerikalni novostrujarji pri Rebku. Kdor količjak čita liste, je o tem vprašanju zado stno poučen. Predloga o tem zavarovanju je predložena poslanski zbornici ter pride v razpravo. Tam bo prilika oglašiti se ter doseči tak zakon, da bo res kaj koristil malemu kmetu. Prispevanje ne sme biti preveč obtežljivo, leto, s katerim se začne izplačevanje, mora biti primerno. Če pa ni tako, pa rajše nič, ker bi bil kmet le obtežen z novim davkom, ne imel bi pa nobenega haska od vplačevanja. Pravi ljudski zastopniki bodo že govorili pametno besedo — klerikalci pa so zbegani, da ne vedo, kaj bi storili. Na Kranjskem so se kmetje uprli zavarovanju, ali niso bili podnčeni o tem; klerikalni generali, ki so prej kar goreli za »kmečki penzijo«, so bili blamirani. V poslanski zbornici hočejo glasovati proti predlogi. — Na Goriškem je bila predloga o kmečkem zavarovanju sprejeta bolj simpatično, naš kmet je pač čisto drugačen od kranjskega, zato pa klerikalci ne vedo, kaj bi rekli pravzaprav o kmečkem zavarovanju, da bi bilo pametno. »Politiški otročari« se lovijo z besedami okoli ter imajo kmeta za norca. Dr. Gregorčič molči ter bo glasoval tako, kakor mu ukaže Šusteršič — na novostrujarje, katere bi rad vstopil v žlici vode, se pa ne bo nič oziral. Naj sklenejo torej pri Rebku, kar hočejo, vse ne bo nič veljalo.

Goriški izletniški klub naznanja, da priredi v nedeljo 18. t. m. ob 2. uri pop. svoj tretji izlet v Št. Ferjan.

Gošča v vlakih državne železnice. — Z otvoritvijo bohinske železnice je začelo po Soški dolini novo življenje. Z dežele v mesto je takorekoč le še korak, in naravno je, da vsak deželan, ki ima bodisi tudi le kako majhno potrebo, sede na vlak in se odpelje v mesto. Ako se voziš v jutro proti Gorici, vlada kaj živahno vrvenje na postajah, kar mrgoli ljudi pa ob tržnih dnevih in ob dnevih pred prazniki in po praznikih. Pri vходу v voz tretjega razreda se gnete toliko občinstva, da človek, ki je bil toliko srečen priti do majhnega prostora, kjer lahko sede, s strahom pričakuje, da se vseje vsa ta

množica v že s prejšnjih postaj prenapolnjene vozove. Na klopih, kjer je prostora največ za 5 oseb, jih sedi šest in še se rine sedmi med sedeče, da se po vsej pravici lahko bojiš za svoje kosti. In na hodnikih se gnete gotovo še toliko ljudi, kakor jih že sedi, tako da je vsak prehod nemogoč.

Imel sem priliko videti, da se je moral kmetič hoté ali nehoté odpeljati z vozom do druge postaje, ker se vsled gaječe ni mogel preriti pravočasno do vrat kupeja.

Koliko človek trpi poleti vsled vročine v tako prenapolnjenih vozovih, vé samo tisti, ki je to skušal. Dve leti že teče železnica, ali železniška uprava se dosedaj še ni prav nič pobrigala za udobnost potujočega občinstva, da bi imela za take dni na razpolago več vozov. Pravi reveži so kondukterji ne le, ker se morajo prerivati skozi take množice ljudi od voza do voza, še več pa radi tega, ker morajo večkrat kako grenko požreti, ko občinstvo zahteva po pravici sedeže, a jih ne dobi. Vozovi vseh treh razredov so natlačeno polni, in večkrat se vidi potnike celo v žvižgavih vozovih.

Pričakujemo od c. k. železniške uprave, da vendar že enkrat v svojem lastnem interesu, v interesu svojih uslužbencev kakor tudi radi udobnosti potujočega občinstva tem nedostatom odpomore. Ravno ti nedostaki so krivi, da se potniki iz Gorice v Trst raje poslužujejo južne železnice, nego da bi se pustili tretji in kuhati v vozovih državne železnice.

Potnik.

Čopljenje koz v Gorici prične 22. t. m.

Laški vojaki na avstrijskih tleh. — Kakor poročajo iz Furlanije, je prišlo pred kratkim 5 laških vojakov pešcev čez mejo med Chioprisom in Nogaredom; bili so kakih 200 m od meje. Zlezli so na murve ter dajali znamenja vojakom ob meji. Furlani so bili jezni, ko so videli laške vojake na murvah na avstrijskih tleh. Naznanili so to hitro bližnji orožniški postaji. Ko so zagledali laški vojaki avstrijske orožnike, so se spustili v tek in tekli so tako, da niso nič zaostajali za tovariši, katere je bil nagnal v beg Menelik.

Danes se je vršila pred okrožno sodnico razprava proti polic. komisarju dr. J. Casapiccola na tožbo nekega Laha Ribija radi žaljenja časti ob času znanih izgredov lani. Dr. Casapiccola je bil prvotno obsojen v denarno globo, kasac. sodnija je ugodila njegovemu prizivu in pri današnji zopetni razpravi je bil Casapiccola oproščen.

V Gradcu bo tudi letos, kakor vse kaže, velik naval kopališčnikov. Kakor smo izvedeli, je oddanih že vse polno stanovanj. V času do konca t. m. se pričakuje že obilo tujcev. Prvi gostje so že prišli vživat morsk zrak.

Izpred sodnje. — 20 letni Ivan Bobič iz Vermeljane je ranil v prepiru po glavi R. Vittorija, in sicer z železom precej hudo. Bobič je dobil za to 3 mesece težke ječe s postom vsak mesec.

Boštjan Milok, 20 let star, je bil obtožen poskusa tatvine v Trzinu, zato je dobil 3 mesece težke ječe s trdim ležiščem vsak mesec.

V lukajšjo bolnišnico je sprejet 70 letni Ivan Cotič iz škribske občine, ki je padel ter se precej močno poškodoval.

9 letni deček R. Bonnes si je zlomil nogo na državnem koločvorom. Pripeljali so ga v bolnišnico.

35-letni Jos. Huber v Pancanu je snalil stroj. Pri tem mu je padel cilindér na levo nogo ter ga precej ranil. Pripeljali so ga v goriško bolnišnico.

27-letni Jos. Humar od Madonov je govoril s svojo ljubico. To pa ni bilo po volji drugemu fantu, ki je tudi rad videl lepo deklico. Nekaj sta se sporekla in spoprijela. Drugi, T. Žbogar, je poškodoval Humaarja, kateri se je moral vsled tega zateči k usmiljenim bratom v Gorico.

Cigani. — V bližini Gorice se nakaja vedno polno ciganov. Te dni se je pripeljala na treh vozovih nova tolpa ciganov, ki so se utaborili seveda zopet blizu mesta. Skrajni čas bi bil, da se prežene te nevarne ljudi iz mesta in okolice.

Na polju je umrl, zadet od kapi, kmet Al. Olivo v Moraru v Furlaniji.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Pontoni-Kürner. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 18. do 25. t. m.

Važno. — Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Samuel Heckscher senr. v Hamburgu.

Zveza narodnih društev.

Druga pomladanska veselica. — Slovenska Čitalnica v Dol. Vrtojbi priredi na Belo nedeljo dne 18. t. m. na prostornem dvorišču g. E. Sauniga svojo veselico. Tramvajski vozi bodo vozili izpred kavarne »Dogana« v Kapucinški ulici. Za meščane je to ugodna prilika, da si napravijo lep nedeljski popoldne.

Renče. — Dne 2. maja priredi Tamb. in pevsko društvo »Svoboda« veselico s petjem in igro. Igralo se bode letos izvirno burko »Moč uniformek«, katero je pisal priznani pisatelj in obiskovalcem naših veselic dobro znani g. Jaka Štoka. Režijo bode vodil g. pisatelj. Igrale bodo osebe, katere občinstvo večjidel že pozna in ki so našemu društvu pripomogle do tako lepo vspelih veselic.

Prva nedelja maja meseca bode nudila občinstvu v Renčah obilo zabave in ker je ta dan tudi šolski sklep obrtno-nad. šole, se nadejajo Renčani obilne udeležbe. Podrobnosti in vsposed sledi.

Ker ni še dobilo predsedništvo Z. N. D. odgovora glede sodelovanja pri ljudski veselici dne 9. maja od vseh društev, prosi, naj to store v najkrajšem času, tako da se lahko sestavi začetkom drugega tedna že vsposed.

Pevsko in bralno društvo »Orel« na Trnovem bi imelo svoj občni zbor dne 12. t. m., ki se pa ni mogel vršiti radi pčile udeležbe. Občni zbor se bo torej vršil to nedeljo dne 18. t. m.

Pevsko in bralno društvo »Liljak« na Vogerskem priredi drugo nedeljo t. j. dne 25. t. m. javni ples.

Kneža-Podmelec. — Slavna bratska društva, katerim se ni poslalo prijavnice za sodelovanje pri naši veselici dne 2. maja t. l. in bi rada sodelovala z nastopi, so uljudno naprošena, zglasti se pri podpisnem veselicnem odseku, da se jim jo zamore še pravočasno doposlati. Ona društva pa, ki že imajo prijavnice in se vdelež veselic bodisi korporativno, z zastavo ali po deputaciji, so naprošena, da pridejo v Podmelec z goriškim osebnim vlakom krog četrte, z gorenjskim pa krog polu četrte ure popoldne, ali pa že poprej. Vozni red, kateri se vedno izpremeni meseca maja, ne bode imel velike razlike.

Želi in prosi se bratska društva in slav. občinstvo, da pridejo, v slučaju ugodnega vremena, ta čas v Podmelec radi slavnostnega obhoda z godbo, kateri bode krog polpete ure ter pojde od veselicih prostorov v Klavžah po lepi cesti čez Knežo, Illovo v Podmelec in od tu po nekoliko strmejši, a krajši poti nazaj na veselični prostor. Ker leže vasi: Klavže-Kneža-Podmelec, v kotih enakokrakega trikota in so približno četrte ure oddaljene druga od druge, bode trajal obhod približno eno uro. Po daljšem odmoru preide se na oficijelni vsposed.

Tem potom se tudi opozarja bratska društva in slav. občinstvo, da postavljata gg. Križniča kot lastnika tovarne električni stroj, kateri bode razsvetljeval vse veselične prostore, kar bode prireditel zdatno poveljevalo.

Veselični odsek Narodne Čitalnice na Kneži in v Podmelcu.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na žolodcn trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dra stičnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ovo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšujoče in okrepčujoče staroznano sredstvo proti tganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1.80
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, I. Tuchauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofolotti, A. Girioncoli.

Največji dobitnik
Mark 600.000

Naznanilo
sreče.

Za dobitke
jamči država

Vabilo k udeležbi
dobitnih šans

pri denarni loteriji, za katero jamči država
Hamburg in pri kateri je

9 milijonov 841.476 Mark dobitkov.

Glavni dobitnik prejema denarno nagrado
in sicer: Največji dobitnik je v srečnem slučaju
600.000 Mark

oziroma: glavni dobitki po:

Mark 600.000	Mark 300.000
550.000	200.000
540.000	100.000
530.000	80.000
520.000	50.000
515.000	45.000
510.000	40.000
305.000	30.000
303.000	20.000
302.000	15.000
	10.000

i. t. d.

V celotnem obsegu loterije, katere je v 7 razredov
razvrstena 100.000 srečk s 48.405 dobitki v 8
premijskih, tako da mora z gotovostjo zadeti pri-
bližno polovico vseh srečk.

Dobitki se višajo z vsakim razredom, in si-
cer znaša največji dobitnik I. razreda 50.000 Mark
ter 7. na 600.000 M.

Cene srečkam I. razreda so sledeče:

Cela srečka	Pol srečka	Četrť srečka
M. 6 ali K 7	M 3 ali 350 K	M 150 ali 175 K

Vloge za ostale razrede, kakor tudi natančno
določilo dobitkov je razvidno iz uradnih z državnim
grbom opremljenih srečkovnih listin, katere razpo-
šiljam na zahtevo zastojni v poštne proste.

Vsak vdeleženec loterije dobi takoj po dovr-
šenem srečkanju uradno listino, ne da bi jo moral
še-le zahtevati.

Dobitki se izplačajo takoj.

Oglasiti se je torej v srčno naročil predsto-
ječega srečkanja takoj, ali pa vsaj do

30. aprila

na naslov:

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft v HAMBURGU 36.

Izročite!

Naročilnica za g. Samuel Heckscher-ja, senr.,
Bankgeschäft, Hamburg 36.

Pošljite mi

celo srečko za M 6 — (K 7 —)
pol „ „ „ 3 — (K 350)
četrť „ „ „ 150 (K 175)

Moja naslov

Denar pošiljam v pismu
po nakaznici

kar ne velja prečrtajte!
pošljite po povzetju

Ivan Kravos

na Kornu št. 11. GORICA na Kornu št. 11

sedlarska delavnica

in zaloga raz-
ličnih konjskih
vpreg za labko
ali pa težko
vožnjo; dalje
ima v zalogi
različne konj-
ske potreb-
ščine, potovalne potrebščine kakor: kov-
čage, torbice, denarnice, listnice
itd. — Izvršuje in sprejma v
popravo različne koleselne in
kočije.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

Kdor hoče obvarovati sebe ali svojo
deco pred kašljem, hripavostjo
katarjem, zasliženjem, boleznim v vratu, pred
krčnimi in oslovskim kašljem naj kupi

Kaiser-jeve prsne karamele

z zamko 3 smreke. Te karamele so zdravniško
priznane in priporočene.

5500 oblastveno potrjenih priznanj.

1 zavojček 20 in 40 vin. 1 doza 80 vin.

Dobi se pri:

A. de Gironcoli — Gorica. I. Cristofaletti — Gorica.
Rugiero Kürner — Gorica. G. B. Pontoni — Gorica.
A. Mazzoli — Gorica. L. Gliubich — Gorica. I. Huss
— Vipava. M. Kozpner — Ajdovščina.

POZOR!

4 pare čevljev na trake za kron 7 —.

Konkurenčni kartel naše centrale so je
odločil, da ponudi svoje blago le zasebnikom v
nekaterih pokrajinah. Pooblaščen sem torej po-
slati vsakomur na zahtevo po povzetju 2 para
moških in 2 para ženskih čevljev na trake za
samo K 7 — vse skupaj. Čevlji so iz močnega
sörnega ali rujavega usnja, elegantni z močnimi
usnjatimi podplat. — Neugajajoče se zamenja
ali pa se vrne denar.

Schuhfabrik A. GELB,
Krakau 17.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici
registrovana zadruga s omejenim jamstvom

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na
premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni
seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le naša poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po
2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi
na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine
1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%,
večje, stalne naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorac«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil,
naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

GORICA. GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora.
Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob
za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s te-
raso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe.
Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi
in pijače. — Domača in tuja vina. — Pizenjsko in puntigamsko
pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna
in točna.

Slovenci, kupujte užigalice v korist

družbi sv. Cirila in Metoda!

Steckenpferd-

lilijino mlečnato milo

je najnežnejše milo za kožo.

Ciril-Metodovo milo

iz domače goriške tovarne

prodajajo naslednji trgovci na Goriškem:

Adamič Jan. — Škrbina	Kuštrin Ant. — Gorica
Bandelj Karol — Pliskovica	Kutin Jož. — Gorica
Cermelj Henr. — Vrtovin	Kristančič Iv. — Višnjevnik
Dolenc Avg. — Ajdovščina	Malik Mih. — Ajdovščina
Furlani Kat. — Gorica	Mlekuž A. A. — Bovec
Gleščič Jož. — Osek	Praprotnik Avg. — Lokev
Hvala Karol — Volče	Repič Fr. — Ajdovščina
Kobencelj Jos. — Mavinje	Sterle i drug — Ajdovščina
Kovačič Lucijan — Sv. Lucija	Tomšič Iv. — Miren

Z ozirom na to, da je v deželi nad 300 trgovcev, ki bi morali to milo
prodajati, — dokazuje gornji seznam, kako malo je še zanimanja za domačo obrt
in podporo C. in M. družbi!

Naznanilo. — Na razna vprašanja slav-
nega občinstva si dovoljujem naznaniti, da se toči
pravo pizenjsko pivo »prazdroj« v Gorici v hoteljskih
restavracijah, in sicer:

v hotelu »Pri pošti«
»Union«
»Pri zlatem jelenu«
»Tri krone«

ter da ga oddajam na debelo iz zaloge v sodčkih po
100, 50 in 25 litrov.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

A. I. Pečenko,
zalagatelj za Goriško-Gradiščansko
v Gorici, tek. Josipa Verdi 26/28.

N. B. — Kdor pije pizenjsko pivo pri »Zlatem
jelenu« prispeva 25 vinarjev pri hektolitru za »Dijaško
kuhinjo«.

Izvanredno ugodna prilika

za trgovce s krojnim blagom in za krošnjarje.
Razpošilja se pa tudi zasebnikom.

40 metrov za 15 kron

različno blago za bluze 78 cm široko: nežni,
najnovejši modni ceфирji za obleke, srajce in
bluze; ubeljeno platno za perilo; kanafas za
posteljno opravo; oksfort za moške srajce; blago
za predpasnike; Crisett-blago za spodnja krila;
temnovišnjevo blago (tiskovina) za kuhinjske
predpasnike in obleke za doma. Dolžina posa-
mez. ostankov od 6 do 10 metrov, zjamčeno
— brez napake in barvodržno blago najboljšo
vrsto. Denar se takoj povrne, ako blago ne
ugaja. Najmanjša pošiljatev: 1 zavoj, približno
40 metrov za 15 kron.

Na željo se blago tudi izbere; n. pr. več
platna, ali ceфирja itd.

Tkalnica S. Stein, Nachod
na Češkem.

Zahvala in priporočilo.

Kmetika delavska gospodarska zadruga v Dobravljah
na Goriškem rog. zad. z omejeno zavezo se zahva-
lja je tem potom vsem dosedanjim gg. odje-
malcem posebno pa »Občnemu konsumnemu
društvu v Idriji«, in »Delavskemu konsumnemu
društvu v Ljubljani« za dosedanja naročila.

Priporočamo se tem potom dosedanjim
in novim gg. odjemalcem, da »nas počaste s
svojimi naročili. Obenem zagotavljamo resno
postrežbo in pristno blago.

Združni odbor,

V Gorici ulica Cucevia
sti na prodaj
dve hiši
in sicer številka 28 in 30.
Pojasnila daje F. ŠAULI, Go-
rica ulica Leoni št. 21 I. nadstr.

20% pod pavšalno ceno se bo razpro-
dajalo 480 komadov rjuh po 150 cm
širine, in 225 cm dolžine priznana naj-
trpežnejše kakovosti, ki so ostale od

dobave za armado

in sicer 280 rjuh za moštvo, iz debe-
lega platna, komad po 2 K 50 vin.; in
200 rjuh za častnike, iz srednje debe-
lega platna, komad po 2 K 70 vin. za
15 kosov. Rjuhe so iz zjamčeno prist-
nega platna ter lepo zarobljene.

Razpošilja se — najmanj 6 kosov —
po povzetju. — Za neugajajoče se denar
tako povrne.

S. STEIN,
tkalnica platna,
Nachod na Češkem.

„Vesna“

„Vesna“ ekstrakt iz rastlin in drugih
naravnih snovi, izkazal se je kot dosedaj
edini uspešen, ne samo glede rašče las —
nego pokrije vsako plešo po kratkem upo-
rabljanju.

Vspreh zanesljiv.

Na razpolago spričevala uglednih in znanih oseb.

Cena stekl. 100 gr 1 K 50 vin.

Dobiva se: M. Skrinjar, Trst ul. Solitario 25.

Gosp. trgovci, kateri bi prevzeli raz-
prodajo na drobno naj blagovole obrniti se
na založnika.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga ==

== oljkega olja

prve vrste

ajboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Mollette, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno. Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

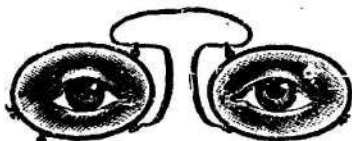
Cene zmerne.

POZOR!

Edini specialist — optik

J. Primožič - Gorica

na Kornu št. 13.

priljubljen svojo bogato zalogo optičnih predmetov kakor: raznovrstna očala bodisi niklasta ali zlata v vseh številkah, (Bergkristal), leče itd. vse le po zdravniških predpisih.

Velika izber: barometrov, toplomerov, zdravniških toplomerov, kukal za lovce in hribolazce, vage za vino, žganje in razne druge tekočine, mikroskopi ter drugih predmetov spadajočih v to stroko.

Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah. Cena blagu konkurenčna.

Na željo se pošilja blago tudi na dom.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporoča J. Primožič, optik.

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir
Gorica drž. kol. — Solkan

Žage v Soteski
(last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Intarurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v. Edit.

Zaloga: Solkan; Trst, Via della caserma 4;

Reka, Via delle Pile št. 2; Spljet, ulica Sv. Dujme, Na novo obali.

Zastopstva: Egypt in Levanta.

Vposluje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdeluje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.

Tehnični in fotografski zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

Zadružne glavnice K 90.000. — Garancijska rezerva K 180.000. — Rezerva za izgube K 21.000.

Zadružni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5—6%.

Cenjenim odjemalcem v Gorici in na deželi
priporoča

pšenico moko

Vlasteinski valjni mlin v Nuštru

(SLAVONIJA),

katera prekaša v donatanju in v dobroti vse moko in je nedosegljiva, kar priznajo vsi oni, ki so jo dosedaj poskusili.

Zastopnik za Gorico in okolico

Josip Marmolja,

Miren pri Gorici

zalagatelj deželnih pridelkov in kolonijalnega blaga.

Alojs Zmitko,

velika izdelovalnica godal v Lounah
na Češkem

priporoča svoja dobro znana

godala na sapo,

ki so najtočnejše izdelana in čisto uglašena.

Izključno lastni izdelek.

— Popravlja vsa godala na lok in sapo. —

Geniki in praračuni brezplačno.

Goslarski ateljé. Postrežba uzmoma.

„Morana“

„Morana“ kemično pripravljena tekočina za radikalno iztrebljenje mrčesa, (stenic in uši) popolnoma neškodljiva zdravilu, opravi in tkanini, izkazala se je kot edino „ceno in res delujoče sredstvo.“

Vsestransko priznavanje in mnogobrojna spričevala potrjujejo izvanredni učinek „Morane“.

Cena stekl. 100 gr 50 vin.

Glavna zaloga: M. SKRINJAR

Trst, ul. Solitario 25.

Gosp. trgovci, kateri bi prevzeli razprodajo na drobno, naj blagovole obrniti se na založnika.

Stavbeno podjetje

Znidarčič & Stepančič

GORICA

Tržaška ulica št. 29.

se priporoča sl. občinstvu in drugim korporacijam za izdelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzema nadzorstvo in izdelovanje narčtov ter statičnih računov.

Za obila naročila se toplo priporočata

Znidarčič & Stepančič.

Varstvena znamka: „šidro“
Eminent. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

povsod pripoznano kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega tako priljubljenega domačega zdravila se je posluževati le originalnih steklenic v škatljah z naše varstveno znamko „šidrom“ ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
K „zlatom levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

Lekarna Cristofolletti, v Gorici na Travniku.

OLIO DI FEGATO
DI MERLUZZO
PRIMA RESCA

Trskino (štokfiževo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno. Rmene barve po K 1.40, bele barve K 2.— Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebej priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezn, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolletti jeva pijača iz kine in železa.

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ene steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Veliko denarja

prihranite, ako naročite

sukno

naravnost iz tovarne. Po zelo nizkih cenah razprodaja strogo poštna trdka

Etzler & Dostal

trgovina z avstrijskim suknom
Brno, Schwedengasse 5/II.
Uzorec na zahtevo poštnine prosto.

GORIŠKA TOVARNA MILA.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodinje! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specialiteta je: Caprasole — Koza s solncem. Poskusite in sodite!

Svoji k svojim!